

RAJEEV GANDHI AYURVEDIC COLLEGE AND HOSPITAL BHOPAL
DEPARTMENT OF DRAVYAGUNA – MEDICINAL PLANT SPECIES LIST - 2025

S.No.	हिन्दी नाम	Latin Name
1	अंकोल	<i>Alangium Salvifalium</i>
2	अंजीर (फल्गु)	<i>Ficus Carica</i>
3	अकरकरा	<i>Anacyclus Pyrethrum</i>
4	अर्क श्वेत (मंदार)	<i>Calotropis gigantia</i>
5	अर्क रक्त	<i>Calotropis Procera</i>
6	अगस्त्य	<i>Sesbania grandiflora</i>
7	अग्निमंथ (बडी अरणी)	<i>Premna mucronata</i>
8	अग्निमंथ क्षुद्र (तरकारी)	<i>Clerodendum phlamidis</i>
9	अजमोदा	<i>Carum Roxburghianum</i>
10	अजगन्धा	<i>Gynandropsis pentaphylla</i>
11	अलसी	<i>Linum usitatissimum</i>
12	अतिबला	<i>Abutilon indicum</i>
13	अपामार्ग	<i>Achyranthes aspera</i>
14	अपराजिता श्वेत	<i>Clitoria Ternatea</i>
15	अपराजिता नील	<i>Clitoria Ternatea</i>
16	(आकाशवल्ली) अमर बेल	<i>Cassutha Filiformis</i>
17	अमलतास	<i>Cassia Fistula</i>
18	अशोक	<i>Saraca asoca</i>
19	आसापाला (अशोक की verity)	<i>Palyalthia longi folia</i>
20	अश्वगंधा	<i>Withania somnifera</i>
21	आमलकी	<i>Emblica officinalis</i>
22	आढकी	<i>Cajanus cajan</i>
23	आत्मगुप्ता	<i>Mucuna prurita</i>
24	आम्रगंधी हरिद्रा	<i>Curcuma amada</i>
25	आर्द्रक	<i>Zingiber officinale</i>
26	आवर्तकी	<i>Cassia auricalata</i>
27	आवर्तनी	<i>Helicteres isora</i>
28	अनन्नास	<i>Ananas sativus</i>
29	अमरुद (बिही)	<i>Pyrus cydonia</i>
30	इमली	<i>Tamarindus indica</i>
31	इंगुदी	<i>Balanites aegyptiaca</i>
32	इक्षु	<i>Saccharum officinarum</i>
33	इन्द्रायण	<i>Cirullus calocynthis Schard</i>
34	उदुम्बर	<i>Ficus glomereta</i>
35	उलटकम्बल	<i>Abroma augusta</i>
36	उशीर	<i>Vetiveria Zizanioidis (Gramine)</i>
37	उपोदिका हरित	<i>Basella alba</i>
38	उपोदिका रक्त	<i>Basella rubra</i>
39	एरण्ड	<i>Ricinus communis (Euphorbiaceae)</i>
40	एरण्ड कर्कटी	<i>Carica papaya</i>
41	लघु एला	<i>Elettaria cardamomum</i>
42	वृहद एला	<i>Amomum subulatum</i>

S.No.		Latin Name
43	कनेर (पीत)	<i>Nerium indicum</i>
44	कूष्माण्ड श्वेत	<i>Benincasa hispida</i>
45	कूष्माण्ड पीत	<i>Benincasa cerifera</i>
46	कृष्ण बीज	<i>Ipomoea nil</i>
47	कुन्दरु	<i>Coccina indica</i>
48	कड़वी लौकी (इक्ष्वाकु)	<i>Lagenaria Siceraria</i>
49	कुटज	<i>Holarrhena antidyacentrica</i>
50	काचनार	<i>Bauhinia Variegata</i>
51	कर्चूर	<i>Curcuma zedoaria</i>
52	कटेरी छोटी	<i>Solanum surattense</i>
53	कटेरी (बृहती)	<i>Solanum indicum</i>
54	कदम्ब	<i>Anthocephalus indicus</i>
55	कदली	<i>Musa Sapientum</i>
56	कार्पास	<i>Gossypium berbaccum</i>
57	कर्पूर	<i>Cinnamomum Camphora</i>
58	कम्पिल्लक	<i>Melilotus philippinensis</i>
59	कपित्थ	<i>Feronia elephantum</i>
60	करमर्द	<i>Cariss carandus</i>
61	करीर	<i>Capparis decidua</i>
62	कर्कन्धु	<i>Zizyphus jujuba</i>
63	कमरख	<i>Averrhoa Carambola</i>
64	कलिहारी	<i>Gloriasa Superba</i>
65	कलौंजी	<i>Nigella Sativa</i>
66	कासमर्द	<i>Cassia occidentalis</i>
67	काकजंघा	<i>Leea hirta</i>
68	काकनासा	<i>Asclepias Cusassavica</i>
69	काकुदूम्बर	<i>Ficus hispida</i>
70	काण्डीर	<i>Ranunculas sceleratus</i>
71	कुचला	<i>Strychnos nuxvomica</i>
72	कारवेल्लक	<i>Momordia Charantia</i>
73	कालमेघ	<i>Andrographis paniculata</i>
74	काली मूसली	<i>Curculingo orchiaides</i>
75	कुलत्थ	<i>Dolichos biflorus</i>
76	कास	<i>Saccharum Spontaneum</i>
77	कुश	<i>Desmostachya bipinnata</i>
78	केतकी	<i>Pandanus odorotissimus</i>
79	केबुक	<i>Costus speciosus</i>
80	कोशाग्र	<i>Schleichera aleosa</i>
81	क्रमुक (पूग)	<i>Areca Catechu</i>
82	कड़वी तुरई	<i>Luffa acctangula</i>
83	कण्टकी पलाश	<i>Erythrina Varigata</i>
84	खदिर	<i>Acacia Catechu</i>
85	खदिर (विट)	<i>Acacia farnisiana</i>
86	खूब कला	<i>Sisymbrium irio</i>

S.No.		Latin Name
87	खर्जूर	<i>Phoenix sylvestris</i>
88	खस	<i>Vetiveria Zizanioides</i>
89	गुग्गुल	<i>Commiphora Mukul</i>
90	गुंजा (रक्त)	<i>Abrus precatorius</i>
91	गुंजा (श्वेत)	<i>Abrus precatorius</i>
92	गुडमार	<i>Gymnema Sylvester</i>
93	गोक्षुर	<i>Tribulus tessestris</i>
94	गोरखमुण्डी	<i>Sphaeranthus indicus</i>
95	गृञ्जनम्	<i>Daucus Carota</i>
96	गंभारी	<i>Gmelina arborea</i>
97	गिलोय	<i>Tinospora Cordifolia</i>
98	घृत कुमारी	<i>Aloevera</i>
99	चांगेरी	<i>Oxalis Corniculata</i>
100	चिरबिल्व	<i>Haloptelea integrifolia</i>
101	चिरायता	<i>Swertia Chirata</i>
102	चक्रमर्द	<i>Cassiotora</i>
103	चन्द्रशूर	<i>Lepidium Sativum</i>
104	चम्पक	<i>Michelia Champaca</i>
105	चित्रक	<i>Plumbago zeylanica</i>
106	चन्दन श्वेत	<i>Santalum album</i>
107	चन्दन रक्त	<i>Pterocarpus Santalinus</i>
108	जम्बू	<i>Syzygium Cumini</i>
109	ज्योतिष्मती	<i>Celastrus panuiculatus</i>
110	जूही	<i>Jasminum auriculatum</i>
111	जीरा	<i>Cuminum cyminum</i>
112	जंगली जीरा	<i>Carum bulbo castanum</i>
113	जाती	<i>Jasminum officinale</i>
114	जपा रक्त	<i>Hibiscus rosa-sinensis</i>
115	जपा पीत	<i>Hibiscus rosa-sinensis</i>
116	झण्डु	<i>Tagetes erecta</i>
117	तालमखाना	<i>Asteracantha Longifolia</i>
118	तरुणी	<i>Rosa Centifolia</i>
119	तण्डुलीयक	<i>Amaranthus Viridis</i>
120	तेजपत्ता	<i>Cinnamomum tamal</i>
121	तिन्दुक	<i>Diospyros peregrina</i>
122	तिल	<i>Sesamum indicum</i>
123	तुलसी	<i>Ocimum Sanctum</i>
124	वन तुलसी	<i>Ocinum basilicum</i>
125	तैलपर्णी (यूकेलिप्टीश)	<i>Eucalyptus globulus</i>
126	ताड़	<i>Borassus flbellifera</i>
127	दमबेल	<i>Cassytha filiformis</i>
128	दुग्धी (बड़ी)	<i>Euphorbia hirta</i>
129	दुग्धी (छोटी)	<i>Euphorbia thymifolia</i>
130	देवदाली	<i>Luffa echinata</i>
131	दाडिम	<i>Punica granatum</i>

S.No.		Latin Name
132	दूर्वा	<i>Cynodon dactylon</i>
133	दर्भ	<i>Desmostachya bipinnata</i>
134	दन्ती	<i>Baliospermum montanum</i>
135	द्राक्षा	<i>Vitis Vinifera</i>
136	धन्वयास	<i>Fagonia Cretica</i>
137	धन्वन	<i>Grewsia tiliaefalia</i>
138	धव	<i>Anogeissus latifolia</i>
139	धातकी	<i>Woodfordia fruticosa</i>
140	धान्यक	<i>Coriondrum sativum</i>
141	धतूर (श्वेत)	<i>Datura metel</i>
142	धतूर (कृष्ण)	<i>Datura stramonium</i>
143	निम्ब	<i>Azadirachta indica</i>
144	नाग बला	<i>Grewia hirusta</i>
145	निर्मली	<i>Strychnos potatorum</i>
146	महानिम्ब	<i>Melia azedarach</i>
147	मिष्ट निम्ब	<i>Melia azedarach</i>
148	नारिकेल	<i>Cocos nucifera</i>
149	नकछिकनी	<i>Centipeda minima</i>
150	नागवल्ली	<i>Piper betle</i>
151	नागर मोथा	<i>Cyperus rotundus</i>
152	नल	<i>Arundo donax</i>
153	निर्गुण्डी	<i>Vitex negundo</i>
154	निशोथ	<i>Operculina turpenthum</i>
155	नीबू	<i>Citrus medica</i>
156	नीबू (बिजौरा)	<i>Citrus medica</i>
157	नाग दमन	<i>Sansevieria roxburghiana</i>
158	पाठा	<i>Cissampelos pareira</i>
159	पाषाण भेद	<i>Saxihraga ligulata</i>
160	पीपल	<i>Ficus religiosa</i>
161	पारस पीपल	<i>Thespesia populnea</i>
162	पनस	<i>Artocarpus integra</i>
163	पटोल (मधुर + तिक्त)	<i>Trichosanthes dioica</i>
164	पिप्पली	<i>Piper longum</i>
165	पलाण्डु	<i>Allium cepa</i>
166	वन पलाण्डु	<i>Urgenia indica</i>
167	पलाश	<i>Butea Monosperma</i>
168	प्रसारणी	<i>Sida veronicaefolia</i>
169	प्रियाल	<i>Buchanania Lanzas</i>
170	पातालगरुडी	<i>Cocculus hirsutus</i>
171	पुत्रजीवक	<i>Putranjiva roxburghii</i>
172	पाखड़ (प्लक्ष)	<i>Ficus Lacor</i>
173	पर्णबीज	<i>Bryophyllum Pinnatum</i>
174	परुषक	<i>Grewia asiatica</i>
175	पित्त पापड़ा	<i>Fumaria Vaillantii</i>
176	पारिजात	<i>Nyctanthes arbor – tristis</i>

S.No.		Latin Name
177	पृश्निपर्णी	<i>Uraria Picta</i>
178	पीलू	<i>Salvadora Persica</i>
179	पूतिहा	<i>Mentha Spicata</i>
180	पुनर्नवा श्वेत	<i>Trianthema Portulacastrum</i>
181	पुनर्नवा रक्त	<i>Boerhavia diffusa</i>
182	प्रियंगु	<i>Callicarpa Macrophylla</i>
183	बबूल	<i>Acacia Arabica</i>
184	शिव बबूल	<i>Cupressiformis</i>
185	बला	<i>Sida Cordifolia</i>
186	ब्राह्मी	<i>Bacopa monnieri</i>
187	बकुल	<i>Mimusops elengi</i>
188	बाकुची	<i>Psoralia Corylifolia</i>
189	बिल्व	<i>Aegle Marmelos</i>
190	बादाम	<i>Prunus amygdalus</i>
191	भूर्जपत्र	<i>Betula utilis</i>
192	भारंगी	<i>Clerodendrum Serratum</i>
193	भृंगराज	<i>Eclipta alba</i>
194	भव्यम चाल्टा	<i>Dilleni Indica</i>
195	भूमि आँवला	<i>Phyllanthus Urinaria</i>
196	भिलावा	<i>Semecarpus anacardium</i>
197	मकोय	<i>Solanum nigrum</i>
198	मुद्गापर्णी	<i>Phaseolus trilobus</i>
199	माषपर्णी	<i>Teramnus labialis</i>
200	मेथिका	<i>Trigonella Foenum – graecum</i>
201	मदयन्ती	<i>Lawsonia inermis</i>
202	मधूक	<i>Madhuca indica</i>
203	मानकंद	<i>Alocasia indica</i>
204	मुचकन्द	<i>Pterospermum acerifolium</i>
205	मूली	<i>Raphanus astivus</i>
206	मरिच	<i>Piper nigrum</i>
207	मरिच (लंका)	<i>Capsicum annuum</i>
208	मरुबक	<i>Mojorana hortensis</i>
209	यवासा	<i>Alhagi Camelorum</i>
210	राजिका	<i>Brassica Jnucea</i>
211	रोहिष	<i>Cymbopogon marstini</i>
212	रीठा	<i>Sapindus trifoliatus</i>
213	रसोन	<i>Allium Sativum</i>
214	रोहितक	<i>Tecoma undulate</i>
215	लकुच (बडहल)	<i>Artocartus lacuha</i>
216	लता कस्तूरी	<i>Hibiscus abelmoschus</i>
217	लोणिका	<i>Portulacea aleracea</i>
218	लाजवन्ती	<i>Mimosa Pudica</i>
219	विभीतक	<i>Terminalia belerica</i>
220	विजय सार	<i>Pterocarpus marsupium</i>
221	वासा	<i>Adhatoda Vasica</i>

S.No.		Latin Name
222	वरुण	<i>Crataeva nurvala</i>
223	वचा	<i>Acorus Calamus</i>
224	विदारी कन्द	<i>Pueraria tuberosa</i>
225	वाराही कन्द	<i>Dioscorea bulbifera</i>
226	विधारा	<i>Argyreia Speciosa</i>
227	वट	<i>Ficus bengalensis</i>
228	वंश	<i>Bambusa arundinacea</i>
229	शिरीष	<i>Albizia lebbeck</i>
230	शहतूत	<i>Morus indica</i>
231	शिकाकाई	<i>Acacia concinna</i>
232	शमी	<i>Prosopis cineraria</i>
233	शंखपुष्पी	<i>Convolvulus pluricaulis</i>
234	शल्लकी	<i>Boswellia serrata</i>
235	शाल (सर्ज)	<i>Shorea robusta</i>
236	शर (मुंजा)	<i>Saccharum munja</i>
237	शाल्मली (कण्टक)	<i>Salmalia malabarica</i>
238	शाल्मली (कूट)	<i>Eriodendron anfructuosum</i>
239	श्लेष्मातक	<i>Cordia dichotoma</i>
240	शतावरी	<i>Asparagus racemosus</i>
241	शीशम	<i>Dalbergia sissoo</i>
242	शालपर्णी	<i>Desmodium gangeticum</i>
243	श्योनाक	<i>Oroxylum indicum</i>
244	शरपुंखा	<i>Tephrosia purpurea</i>
245	सुगन्धबाला	<i>Valeriana wallichii</i>
246	स्नुही	<i>Euphorbia heriifolia</i>
247	सप्तपर्ण	<i>Alastonia scholaris</i>
248	सारिवा (कृष्ण)	<i>Cryptolepis buchanana</i>
249	सारिवा (श्वेत)	<i>Hemidesmus indicus</i>
250	सहिजन	<i>Moringa oleifera</i>
251	सागोन (शाक)	<i>Tectona grandis</i>
252	सौंफ	<i>Foeniculum vulgare</i>
253	सहदेवी (श्वेत)	<i>Vernonia cineria</i>
254	सहदेवी (पीत)	<i>Vernonia cineria</i>
255	सुदर्शन	<i>Crinum latifolium</i>
256	सोया	<i>Anethum sowa</i>
257	सैरेयक पीत	<i>Barleria prionitis</i>
258	सैरेयक श्वेत	<i>Barleria cristata</i>
259	हिंसा	<i>Capparis sepiaria</i>
260	हरिद्रा	<i>Curcuma Longa</i>
261	हरीतकी	<i>Terminalia cbebula</i>
262	हड़जोड़	<i>Cissus quadrangularis</i>
263	क्षीरणी	<i>Mimusops hexandra</i>
264	त्रपुष	<i>Cucumis sativus</i>
265	रक्त कनेर	<i>Neriun indicum</i>
266	मूषाकर्णी	<i>Merremie emarginata</i>

S.No.		Latin Name
267	मण्डूकपर्णी	<i>Centella asiatica</i>
268	कण्टक तण्डुलीयक	<i>Amramthus Spinosus</i>
269	कोद्रव (कोदो)	<i>Scrobiculatum</i>
270	श्वेत कनेर	<i>Carcabela thevetia</i>
271	श्लेष्मातक लघु	<i>Cordia rothii</i>
272	श्लेष्मातक वृहद्	<i>Cordia wallichii</i>
273	अर्जुन	<i>Terminalia Arjuna</i>
274	देवदाली	<i>Cucurbitaceae</i>
275	कोद्रव	<i>Paspalum scrobiculatum</i>
276	गोधूम	<i>Triticum aestivum</i>
277	चणक	<i>Cicer Arietinum</i>
278	कलाय	<i>Pisum Sativum</i>
279	आढ़की	<i>Cajanus Cajan</i>
280	सेम	<i>Lablab purpureus</i>
281	लोध्र	<i>Symplocos racemosa</i>
282	अगरूर	<i>Aquilaria agallocha</i>
283	दालचीनी	<i>Cinnamomum verum</i>
284	गंधप्रसारणी	<i>Paederia foetida</i>
285	हिंगोट	<i>Balanites aegyptiaca</i>
286	ईश्वरमूल	<i>Aristolochia indica</i>
287	कमल	<i>Nelumbo nucifera</i>
288	काजू	<i>Anacardium occidantle</i>
289	पीतकुटज	<i>Arborea tinctoria</i>
290	नीलकुटज	<i>Wrightia tinctoria</i>
291	मदनफल	<i>Randia dumetorum</i>
292	नागकेसर	<i>Mesua ferrea</i>
293	पान आसमी	<i>Pipper bettle</i>
294	पान बनारसी	<i>Pipper bettle</i>
295	रास्ना	<i>Pluchea lanceolata</i>
296	वायविडंग	<i>Embelia ribes</i>
297	वन्य चंपा	<i>Michelia champaca</i>

Total Species : 297